

การมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา

Participation of Chiang Rai Vocational College Teachers towards Internal Quality Assurance

คมเพชร อินสุวรรณ์* รุ่งฤดี รัตน์ชัยศิลป์* คำพันธ์ อัครเนตร*

สุจิตรา สามัคคีธรรม* นันทภาค จันทร์สาห์*

Khompert Insuwan* Runguedee Ratchaisin* Khamphan Akaranet*

Sujittra Samakkeetham* Nantapak Chansa*

สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*

Pacific Institute of Management Science*

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ,ตำแหน่งและประสบการณ์สอน ใน 4 ด้าน คือ ด้านการร่วมกันวางแผน ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน ด้านการร่วมกันตรวจสอบ และด้านสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย จำนวน 113 คน โดยจำแนกตามเพศ ,ตำแหน่งและประสบการณ์สอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้ระดับความสำคัญจากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การแบ่งระดับ จากการคำนวณหาอัตราภาคขั้น(Interval Scale) วิชิต อุ๋อัน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน One-Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับมาก ด้านการร่วมกันตรวจสอบ อยู่ในระดับมาก และด้านการร่วมกันวางแผน อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า เพศ,ตำแหน่ง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ประสบการณ์สอนไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การวางแผน, การปฏิบัติตามแผน, การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน, การแก้ปัญหา, ตำแหน่ง, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this study was to study the level of participation of Chiang Rai Vocational College teachers towards quality assurance work within educational institutions, educational institutions and to compare the participation of Chiang Rai Vocational College teachers to quality assurance work within educational institutions. Classified by personal factors, including gender, position and teaching experience in 4 areas: co-planning, the joint implementation of the plan, joint inspection and in terms of quality assurance operations within educational institutions. The population used in this study. There were 113 teachers at Chiang Rai Vocational College, classified by gender, position and teaching experience. Tools used in this study and data collection. This was a general questionnaire of the respondents and a questionnaire regarding the participation of Chiang Rai Vocational College teachers towards the quality assurance work within the school using the highest priority level go to the least with the classification criteria from the calculation of the Interval Scale in Wichit Oon, the statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and One-Way ANOVA analysis of variance.

The results showed that

1. Analysis results most of the respondents were female 62.80%, were males, 37.20%, were the most civil servants (teachers), followed by teachers at the wage rate and the least is most government employees (teachers) have teaching experience ranging from 1-5 years, followed by teaching experience of 6-10, teaching experience of more than 15 years, and the least is 11-15 years respectively.

2. The results of the analysis on the participation of Chiang Rai Vocational College teachers towards the quality assurance work within the schools.

The overall level is at a high level when considering each aspect, it was found that in terms of quality assurance operations within educational institutions affects the participation of teachers at Chiang Rai Vocational College.

The aspect of quality assurance work within the educational institutes was at the highest level, followed by the aspect of co-operation with the plan at a high level, joint inspection at a high level, and joint planning at a high level respectively.

3. When comparing the participation of Chiang Rai Vocational College teachers to the quality assurance work within the educational institutes, it was found that gender and position were in accordance with the assumptions set since teaching experience does not conform to the assumptions set statistically significant at the 0.05 level

Keywords : planning, implementation of plans, performance audit, problem solving, position, quality assurance within educational institutions

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ฉบับที่ 9-11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสมส่งผล

ให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกันยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย จากแผนแม่บทได้กล่าวชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยที่จะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดการพัฒนา ฉบับที่ 12 โดยที่สัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.8 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ในขณะที่จำนวนประชากรวัยแรงงานได้เริ่มลดลงมาตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในภาวะที่ผลิตภาพแรงงานไทยก็ยังต่ำ เนื่องจากปัญหาคุณภาพแรงงาน ความล่าช้าในการพัฒนาเทคโนโลยี และปัญหาการบริหารจัดการจึงเป็นข้อจำกัดในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและศักยภาพการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการสร้างรายได้และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย เป็นวิทยาลัยที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและระดับปริญญาตรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายเป็นสถาบันที่มี วิสัยทัศน์คือ “มุ่งจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานอาชีวศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0” จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมดำเนินการของครูในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก (สมศ.) ผู้วิจัยเป็นครูของสถานศึกษาแห่งนี้ จึงสนใจทำการศึกษาค้นคว้าการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและเพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงานและร่วมประเมินผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, ตำแหน่งและประสบการณ์สอน

สมมติฐานงานวิจัย

ครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายที่มีเพศ, ตำแหน่ง และประสบการณ์สอนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ได้แก่ ครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย จำนวน 113 คน (ข้อมูลจากฝ่ายบุคลากรวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2565 - 30 กันยายน 2565)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

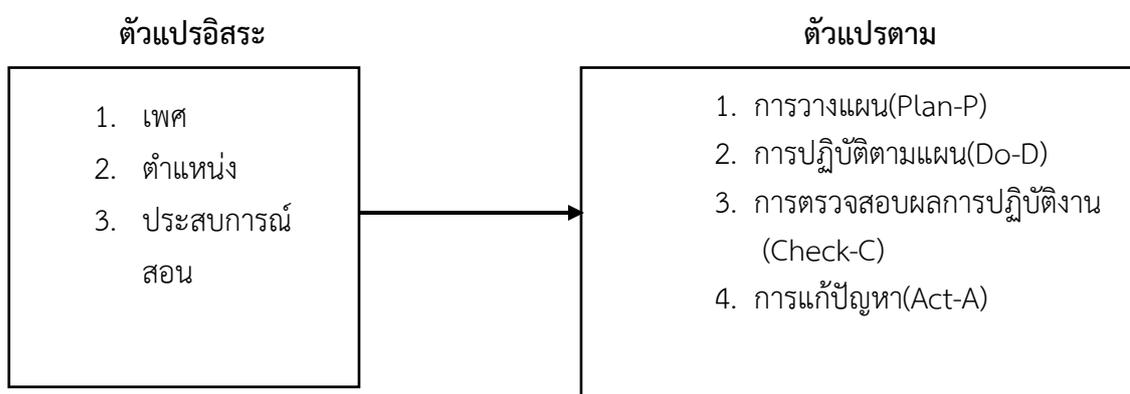
การมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ(PDCA)ของเดมมิ่ง(The Deming Cycle) แนวคิดนี้เน้นขั้นตอนการทำงาน 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1. การวางแผน(Plan-P) 2. การปฏิบัติตามแผน(Do-D) 3. การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน(Check-C) 4. การแก้ปัญหา(Act-A)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่ เดือน มกราคม ถึงเดือนสิงหาคม 2565

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิด ในการศึกษาไว้โดยได้นำการบริหารคุณภาพวงจรเดมมิ่ง(The Deming Cycle) แนวคิดนี้เน้นขั้นตอนการทำงาน 4 ขั้นตอนหลัก มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้กรอบแนวคิด ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย แบบสอบถามทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล (Checklist) แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามแบบปลายเปิดสำหรับการแสดงความคิดเห็นทั่วไปและข้อเสนอแนะ(Open-end) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย( ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential) ได้แก่ (t-test) และ (F-test) หรือวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความตรงของเนื้อหา(Content Validity) โดยหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย IOC (Index of Item-Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ≥ 0.50 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้(Try out) กับของครุวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -coefficient) ของคอนบาค (Conbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 62.80 เป็นเพศชาย 42 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 มีตำแหน่งข้าราชการ(ครู) มากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 รองลงมาคือ ครูอัตราจ้าง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 และน้อยที่สุดคือ พนักงานราชการ(ครู) จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 1-5 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 36.30 รองลงมา 6-10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 33.60 มากกว่า 15 ปีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 และน้อยที่สุดคือ 11-15 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครุวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายใน ดังตารางที่ 1
ตารางแสดงการมีส่วนร่วมของครุวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในภาพรวม

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม	μ	σ	ระดับ
1. ด้านการร่วมกันวางแผน	3.85	.99	มาก
2. ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน	4.20	.81	มาก
3. ด้านการร่วมกันตรวจสอบ	4.13	.89	มาก
4. ด้านสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.23	.83	มากที่สุด
ในภาพรวม	4.10	.84	มาก

จากตารางแสดงการมีส่วนร่วมของครุวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครุวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.23$) รองลงมาคือ ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$) ด้านการร่วมกันตรวจสอบ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$) และด้านการร่วมกันวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.85$) ตามลำดับสามารถสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านการร่วมกันวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการ

จัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านได้มีส่วนร่วมในการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก รับทราบ อยู่ในระดับมาก ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กระบวนการจัดทำแผน รวมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพของแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านได้มีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก

ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด การจัดประชุมชี้แจง สร้างความตระหนักและความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการสร้าง ความเข้าใจในรายละเอียดของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องก่อนนำไปใช้และการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อความสอดคล้องกับสถานการณ์และบรรลุผลตามเป้าหมายอยู่ในระดับมาก

ด้านการร่วมกันตรวจสอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การสร้างเครื่องมือการประเมินตนเอง(Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด การกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของการประเมิน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การวางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

ด้านสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียน การสอน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ และเผยแพร่รายงานฯต่อสาธารณชนและการรับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา มาวิเคราะห์วางแผนแก้ไข ปรับปรุง งานของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์การสอน สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มีเพศต่างกัน ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการร่วมกันวางแผน ข้อ 3 ท่านได้ร่วมวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ต่าง ๆ พบว่า การมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า ข้าราชการ(ครู) กับครูอัตราจ้าง มีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3.3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์สอน ต่างกัน พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการร่วมกันวางแผน ด้านการร่วมกันตรวจสอบด้านสภาพการดำเนินงาน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการวิจัย การมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการร่วมกันวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทำให้ทุกคนรู้หน้าที่ของตัวเองที่จะรวบรวมข้อมูลและจัดทำข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งร่วมกันตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กระบวนการจัดทำแผน จัดให้มีการประเมินคุณภาพของแผน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุปวีณ์ ชูศรี และอัจฉรา วัฒนานรงค์ (2563) การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่าด้านการวางแผน ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2543) ได้ให้หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า เป็นจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาโดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วน มาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างใดในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชนเขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิดช่วยกันทำช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองสังคมและประเทศชาติ

ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะ สถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุน กิจกรรมที่เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการ จัดประชุมชี้แจง สร้างความตระหนักและความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทำให้ครูทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ

ปริญญา วงษ์เชิดขวัญ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียนเอกชน นอกระบบจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน การจัดการกระบวนการ เรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2542) ให้ ทัศนะว่าการประกันคุณภาพของกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษาว่า คือ การวางแผนทำงาน และดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบเพื่อให้ผลผลิตของโรงเรียน มีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน การศึกษา เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจในคุณภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานที่จัด การศึกษาโดยตรง คือ โรงเรียนและคุณภาพของผลผลิต(ผู้สำเร็จการศึกษา) ซึ่งเน้นการกำกับควบคุม ดำเนินงาน ทุกขั้นตอนมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่อง เป็นกลไกที่สำคัญที่จะให้ การศึกษามีคุณภาพ

ด้านการร่วมกันตรวจสอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการสร้างเครื่องมือการ ประเมินตนเอง(Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษา ทำให้ครูมีแนวทางในการ ปฏิบัติอย่างถูกต้อง รวมทั้งการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับ สถานศึกษา มีความรู้ความสามารถในการประเมินได้อย่างถูกต้องแม่นยำ สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ภัควิภา ลูกเงาะ (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมีการสร้างความตระหนัก แก่ผู้รับผิดชอบงาน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป และยังสอดคล้องกับ

ด้านสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา หลังจากนั้นก็นำผลมา วิเคราะห์และแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพฑูรย์ แจ่มพันธ์ 2560 ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่า กลยุทธ์ที่ 8 การนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการ ปรับปรุง และ การประเมินกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ พลุฑ ศิริบรรณ พิทักษ์ และ สุชาติ กิจพิทักษ์ (2545) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหาร และ การดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีความมั่นใจในระบบการศึกษา การประกันการศึกษาเป็นระบบที่มี การดำเนินการโดยบุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดควบคู่กับการตรวจสอบและ ประเมินผลจากหน่วยงานภายนอก ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้มีความพร้อมในการรับการตรวจสอบและประเมินจาก ภายนอก พร้อมทั้งเป็นผู้นำการปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน ด้านการร่วมกันวางแผน และร่วมปฏิบัติตามแผน พบว่า การมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ สุปวีณ์ ชูรัสดี และอัจฉรา วัฒนารงค์ (2563) การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

ภายใน กลุ่มโรงเรียนปู่เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ครูที่ประสบการณ์ทางการประกันคุณภาพต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สะท้อนให้เห็นว่างานประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย จะประสบความสำเร็จหรือไม่ั้น ผู้บริหารต้องมีการชี้แจงอย่างชัดเจน โน้มน้าวให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมกันปฏิบัติตามแผนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วรรณา ประเสริฐแก้ว (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่าการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

วงจรคุณภาพ(PDCA)ของเดมมิ่ง กับกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นมีความสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้ การวางแผน(Plan) สอดคล้องกับจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การปฏิบัติตามแผน(Do) สอดคล้องกับดำเนินการตามแผนงานโครงการในเวลาที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี การตรวจสอบ (Check) กำกับติดตามการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการในเวลาที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การปรับปรุงแก้ไข(Act) นำผลจากการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยครั้งนี้

จากการวิจัย การมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่จะนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1.การมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า วิทยาลัยให้ความสำคัญกับการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลและจัดทำข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งร่วมกันตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กระบวนการจัดทำแผน จัดให้มีการประเมินคุณภาพของแผน ซึ่งในการสรรหาหรือแต่งตั้งคณะกรรมการนั้น ครูควรมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและคล่องตัวตามความถนัดในการทำงานมากยิ่งขึ้น

2.การมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารควรจะมีการประชุมชี้แจง

หรือการทำ Organization Development เพื่อให้ห้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปคือ

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของครูในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการมีส่วนร่วมของครูในสถาบันอื่น ต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนาสู่แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลต่อไป

บรรณานุกรม

- ปริญญา วงษ์เชิดขวัญ. (2560). การดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียนเอกชนนอกระบบ **จังหวัดสมุทรสาคร**. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พทฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และ สุชาติ กิจพิทักษ์. (2545). **ชุดฝึกครูประมวลสาระ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ.
- ไพฑูริย์ แจ่มพันธ์. (2560). **กลยุทธ์การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1**. ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ภักติวิภา ลูกเงาะ. (2562). **สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**.
- วรรณา ประเสริฐแก้ว. (2561). **การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี**. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2542). **การประกันคุณภาพการศึกษา : พลังและความหวัง ปฏิรูปการศึกษา**. วารสารปฏิรูปการศึกษา.
- สุปวีณ์ ชูรัมย์ และอัจฉรา วัฒนานรงค์. (2564). **การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1**. มหาจุฬานาครทรรศน์, 8(10), 157-169.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**. ค้นเมื่อ 9 มกราคม 2565, จาก https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=develop_issue